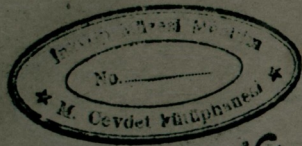

۲۶ تشرین اول ۱۹۱۸

صافی : ۶۶

اوجچی جلد

تذکره مخبر

اسلام کوبیدن کاین کفر و باسقه بره اولردن کلین کیندزی. جمه کوئی جمعه کیدرلو، و دین محمدی نک عهده لریه تریب ابتدیی بوتون وظائف دینییه ایضا آیلرله ؛ لکن جمعه ایرتسی کوتیپده بر یوم مخصوص عد ادوب او کونده هیچ برایش ایله مشغول اولازلر . بو غرب ، غیر مونس و مغزوی قیله شبهه یزنی اسرائیلیک اعصارک مشربله بر طرفه داغیشمش شعبه لرندن برینه منسوبدرلر ، و او شعباندن بر چونی کی احوالک تضیقوله دین اسلاهی قبول ایشلردر . فی الحقیقه جمعه ایرتسی کونکده یوم مخصوص عد ادبلی ایلاک اهندا کونلرنده بر آدمکلاک عتلاک دینلریه قارشى حافظه ایتدکلی بر تجلیوت مکتوب اولدیغه شبهه یوسوده شیدمی جمه سی اصللری و تاریخ حقیقلری اونوشلردر .

« تاراقالا » کوبیلری پک کوزل ، باقیقیقی آداملر اولوب هب کوردکلم آراسته شایان دقت برغانله مشایبی وار ایدی. فوق العاده کوزل برقر کوردمک : کوزلری غایبه او مشهور عبرانی انودخی ایدی . بو قومه مخصوص کوزلر ، نه شرق ، نه غرب ، نه جنوب ، نه شمال افواهی آراسته موجودا اولوب اربابی بو کوزلری بر کرکه طایرسه باشقه برده فری ایتکده اصلا یا کلاماز .

« تاراقالا » کوبیلری بو جواره خشونت طعیرله اکیکلورلدی ؛ جسور ، لکن مرتجع و درستی اخذواعطادنده بر ازم محروم طایمشلردر . هریم بو کوبیده اوزون مدت قائلقلهی اهیله توصیه ایغش و « صومه » دمک خائزه عودتزدن پک بمنون قالمشدی . بوراده ازمردن حرکتدن بری برنورک ژاندارمیسی یول تدکر می صوردی . کنده یسته یا کلشقه کین سوک بهارده « اریزه » خرایلری زیارت ایچون چشمه آغاسندن آلدیغ اسکند کره فی کوسلردم . لکن او بلاعراض قبول ایتدی . اولک ایچون تد کره ک شکیل مخصوصی و ایتریسندگی یازینک تورکه اولدیغی کورمک ایدی . اوراده موجود اولان یوزلرجه تورکک ایچنده بر دانه اوقوق بین یوقدی .

زوالده « صومه » دن چیقده ؛ اراضی خلی مسافیه قدر حفاظتہ لطافت ایدرک دوام ایتدی ، لکن سوک اولوک کب وسعت اقمسته مقابل کوزلک آزالغه باشلادی . سوک طرزه دوشن تیرلر لاجاق و بیلاقدی. آجی ایشه بوش و بشللکدن عاری کوربین بوواو ایدی که : بو نواحیک باشلیجه محصولی اولان پاموخی تیشدیر یوردی . پاموق محصولی « قرق آغاج » ک کتیریلور ، بوراده تجار طرفندن آللوب ازمیر بازارلریه ایتدیریلوردی . صاغ طرفیده کی داغلر ایسه عطلتدن محروم کدکی . بو داغلر آنکندن بورویرک صومده اون ایکی ، اون اوچ میل مسافهده « قرق آغاج » ه واصل اولوق [۱] .

بو سوک Celius (سیلوس) نام قدیمی حائر اولدینی قوا طین ایلدیریم . (سیلوس) سوکی ، انگلیز میرآلای Leake (لیک) طرفندن یابیلان ناملولو خریطه سته نظراً پک اوزافده اولمایان Pindastus (پینداسوس) داغی آنکندن نبعان ایتکده در .

(باقرچای) مرور اولدقدن سوکره رهبریم بکا صاغ طرفده تپه لریک آنکند بر غرب کوسلردی ، بوراده کوبیلر طرفندن یابیلان خفیریات ائشاندی اکتریا قدیم بنا انقاضک ، صرصر پارچه لریه اسکی مدالیه و سکه لریک بولندینی سوبلیدی . بواری اخیال دور قدیمک Apollonia (آپولونیا) شهریک موقی ایدی ؛ چونکه : (آپولونیا) نک برغمه نک شرقده بر بایرلور اوزده کاش اولدینی قدیم محورات کوسلرور .

(باقرچای) ی آرقاده برافدیقه اراضی نک حالی کب صلاح ایدیلوردی . اولاً منبت مرعاله تصادف ایتدک . سوکره مرعالر آراسته بندای تارالاری و پاموق زرعه آیرلش اراضی مشهود اولدی . اوزافده پک لطیفه قواقی آقاجلری آراسته سیغیش کوبلر کوریلوردی . نهایت یش ساعت سنواری سیاحتدن سوکره (صومه) به واصل اولدیغ زمان بو کوبوک قصیه اطرافده جدا عتقم بر منظره بزى قارشلادی. قصیه بر تپه نک سطح مائل اوزرنه بنا اولمشدی . آرقه ده کی داغلر صارب و منکسر خطوط خارجه لریه شایان تصویر ایدیلر . دیک بایرلر و فورونکی چام اورمانلری واردی . و اوکند مشرئش ، باقرچایک ناز و لطافته دونه دونه اسما ایتکده یولمش اولدینی اووا ایسه شیدمی بهارک پیشلیکک مستغرق بولنیوردی . بو ملکده ، پک نادر کوزله چک بر صورت مکه لده زرغ اولتندی . (صومه) قصیه سی آتی بیک قدر نفوسی حاوی و یولردن تقریباً نصف رومدر .

برغمه داه قاتم ائشاندی (صومه) جوارنده کی Trachalla « ترافالا » کوبی حقنده خلی غرب شیلر ایشیش اولدیلدن حیوانلر مریک دیکلندگی صیرده اوزایه دوغرور یوردم . سومه ک آرقه جیتدن تپه لره چیان درن بر وادی قی تقییا قانیلی بر داغک زروه سته قارنلر بواری کی قوتدیرلش « ترافالا » کوبی مشاهده ایتدم . بو موقع اوقدر بوسک و دیک ایدی که : پک یقین کوروندیگی حالده اوزایه طیرمانی ایچون یایم ساعتدن فضلہ زمان صرف ایتک لازم کلدی . بو قارنلر بوواسنک سکنه سی هر نه قدر غایبه سلمان ایدیسه لره هینسک چهره سنده یهودی عرقه مخصوص علام خطوط کب باز اولوق کوریلوردی . بو آدمکله فیز یوتومیلری توراکلر ککندن بو سوبون آریلوردی و بو خصوصه یا کیکلی ممکن کدکی . بولر بورایه چوق اوزون بر زمان اول برکمشلردی ؛ کرک رومردن ، کرک مسلمانلر دن دائما مجتنب بولنیورلر ، یا لکنز کندی آذرلنده قیز آلوب و بروروردی . کوبلریه باشقه

نامیک « ایلده میخانه ده » ردیفی غزله اعتراض ایدلیک ، بعض خطا لر اسناد اولدینی یازیلور . معر ، بالطبع خلی بر جواب و بریور ؛ فقط یازدنی مقاله او قافار ایتی چاییق افاده لرله دولو که یکی جموعه بکجه سته راضی اولامده .

خلاصه ناجی فتنه ، و شخصیته روا کوریلن اک کوچوک تعریفه تحمل ایدیلور . هله بو ، بر غرضده اسناد ایدرسه ، او زمان مقاومت اولماز حصارنرله حصنی بریشان ایدیلور . یوقاریده عرس ایتدیم : غرق نور غری ائتشار ایدیه بر مناد هرکس نظیرله یازمشدی . بولردن برده رجاتی زاده اکرم بیک طلمه سندن منمنی زاده طاهر بکدی . بالاخره طاهر بیک « الحان » عنوانی جموعه سی چیقجه اسناد اکرم بونی فرصت صایور ، « تقدیر الحان » اسبله نشر ایتدیگی برارده « غرق نور » غزلی مناسبله ناجیه تعریف ایدیلور . او زمان ناجی سعادت غری سنده جسته جسته مشهور « دمدمه » سنی چیقاریور . بو - حقی طرفلری پک چوق اوقله برابر - او قافار شدنی ، اوقافار منهن ایدی کوزوالی اکرم بیک حکومه صراجتدن باشقه چاره بولامشدی ! ایشه ترچان حقیق ادبیاته دائر بر تدقیق طاسلانی !

علی جانب

عشایان و شایخی

یوز سته اول

اومردن معنیایه قدر بر سیاحت

— ۲ —

قدیم برغمه قصیه سندن افرنجی مارنک ۲۹ نجی کوبی مفاروت ایتدم . بوندن سوکره پک مبدول سورته پاموق حاصل ایدن برمنطقه مرکزی اولان (قرق آغاج) ایله مغنیایی و دور قدیمک مشهور Sardis (ساردیس) شهری یغایسی زیارت ایلرجه ایدم . اسلام مزارائی طریقله برغمه دن چیقجه (قاپوس) یقی (باقرچای) اووا سی ایچنده نام شرقه و برطاق غروط شکلنده تپه لره دوغرور ایلرله مکه باشلاق . بو تپه لره بو وادی (اموس - کدیز) وادیسندن آیران (سارد) سلسله سنی بر شعبه سی ایدی . ائشی طریقده بو کوزل وادیلری بر شعبه سی ایتلرینه لایقانه مساعده اولان نهر لریک ، دره لریک هر طرفده حاصل ایش اولدقزی تهلکی طاقاقلره دالهرق ایلرله مکه پک زیاده متکلاته مصادف اولیوردی . ایکی ساعت سوکره (باقرچای) ی یاری خراب بر احصاب کورودن تکرار کچدک . کوبورنک مان اوست طرفده شیلان کین و باقرچای ایله التاقی ایتدیگی موقعه ده آنک قدر جسامت عرض ایلدن برده دها مشهود اولدی که :

جوارندہ اصلا اثر حیات و قرا و قضیات مشہود اولمائی بر چوق تورک مزارقلری ؛ صحتہ مصر بطاقلری ؛ صولک وجودہ کتیردی چاقیلای غمرای بارقر .

زوالہ قدر بو حزن انکیز اواده برودکدن سوکره بر صحر چشمه واصل اولدی : یاننده سحابلرک استراحت ایتلرله مخصوص آجیق بر گوشک واردی . چشمه ده ، گوشکده قره غبار اوغلاری طرفدن بایریشدی . ایک اوج ساعت سوک بوله بر چشمه ایله گوشکده اتفاق ایتلک . نهایت (نمیس) شهری ، وردیدنده (سیلوس) Sipylus نامیل شهرتعالی عاب داغک آئینکده کوردی . کنیش (کیز) نهری آعاج کوری ایله کینک . مغیسانک جامعری ، مناره کوری ، حصارری و سربلری ، بویان خانلری شهرکده موانی و عمومی کنلشدن برر بر آریلری فرق اولدی .

(کیز) ک طغانیله هرسته قوت کسب ایدن لطیف چایرلده بریل قدر قطع ایتلکدن سوکره (کیز) کده کنیش بر قولله تصادف ایتلک [۱۶] . بوقده الک آز بوزالی آدم غرضنده بر آعاج کوریند کینک . کیز چایک ساحلندن شهر مدخله جند ای دوشمش ، منتظم برجاده قیغ ایدیورقد .

(سرای آلی) دینلن خراب اینه یقیندن کچم . بو بناثر عثانی حکمدارلرینک مقیماده و تشکدار اولقلری و قطرده اقلتلری تشکیل ایدیوردی . مقیماده بازاره یقین قره عثان اوغلی خانه ایتلک . تورک خان وکرواسلری سناضی طرفدن متعدد دفعه لر تعریف ایلشدن . و نلرواسع ، لکن چامور و آعاجدن معمول خراب بنالدر . لکن مقیماده کی بقره عثان اوغلی خانی دیگر خانلره هیچ بکزمه یوردی ، ادنی طاشیق ، مشهور و عثم غلله متناسب اوله ج بر وسعت ، مناسبت و عظمی بنا ایدی . بنا کمالا بیاض طاشدن معمول ، منتظم و دوروت گوشه بر ذواربغا اولایا ایدی . اوزنک صراع ؛ واسع اولیک مرکزده بر چشمه ، کنیش و برقی صولو بروص . برده گوشک واردی . طرز معماریسی ایلیان مناسر . لرینککی آکدیورددی . بناک جالارلنده اوکلری دوروت واسع قوردوره محدود اولی اولتی اوزره

اولم . صوکرمدن بو اثرک بنه بو طبع مترجی نوکیده برچوق روم اولنده دها کورد . بو اثر اکثره مسیوتر جمیع طرفدن ترجه ایلشدی و عثاک عثانیله مالمده جهنک آقاسی اولان (ولین) طرفدن ادخال ایلکده ایدی .

قرق آعاج خراب ، کوچک خانلری اچنده سرای نامنه منتفق بر جیب بنا و ایلادی : که : فرعمان اوغلاری عا بدیوردی . «صومه» دده بولرک بر فونقلری واردی . انش اولدیمز خانه اولرک ایدی . بوندن باشقه بنه بو غلله طرفدن بایریش بر جامع ، برخسته خانه ایله متعدد چشمه لر هم ثروتلرک ، هم شغفلرک دلاندن ایدی . بو قدم ، لکن دوچار ایدار اولش عا لهدن باشقه بر رده دها بشت ایدمک ؛ چونکه : هر رده بولرک اشتام ایلرخی و غلو جناب علامتله مصادف اولم .

«قرق آعاج» نصیبی جوارنده آثار عتیقه دایر برشی بولمادم . بانکر اسلام مزارانده بعض اسکی یونان ستونلری واردی . لکن اهالی اواده برقاچ خراب اولدیمز و جوارلنده مدالیر و سکلر بولندیمز سوله یورلری : که : پک محفل در . بونیت ، زکین نواسی قدیم دورلده غلله ک نفوس کله لری ایله دولوب طاشیوردی . دار بر ستاحه داخنده دوروت معظم ، معمور شهر موجود ایدی . برفاچی «Caicus» اوواسی باشند باشه تدقی و نحری ایچون زمانم اولادیندن پک مکدر اولم . چونکه : بوراسده «ارموس» کیز «اوواسی کی صورت لایقده نحری ایلده مشدر .

«قرق آعاج» روم کلیسای امثالنه تسبیله مزین و مکمل اولوب حاوی اولدیمز تصاور دیندن برفاچی مهم قیمت بدیعین حائرد .

ایرتمی کوی طلوعه برابر «قرق آعاج» دن «مغیسا» یو حرکت ایتلک . بر هفت اول بوران مغیسا یو حرکت انش اولان قاطرچیلر مقصودینه وارمیش و او جوارلده دولاشمه باشلایان سیاسی جیود چتلی طرفدن قتل اولندقلرله حکم ایلش اولدیندن شیمدی بولجیلر بش اون ویا دها چوق کشیلرین مرکب و اچمه مسلح کروانچلر تشکیل ایلکشدن روم ایل چیفایوردی . بنا علیه : ترده بش آلی تورک ایل آرقداش اولشدنق . یوله

«آیا کوی» دینلن ویا لطیف و قیز بر منظره عرض ایلن بولک قریده استراحت ایتلکدن و بوراده فرعمان اوغلاری عا بد ، لکن شیمدی متروک بولک بر فوناق و گوشک کوردکدن سوکره واسع «ارموس» کیز اوواسی سوبسته ایتلک . «آیا کوی» دن سوکره مزروع بولرک ، لکن سوروبلر واسع ، نیت مرعاز باشلایوردی . لکن سوروبلر نادر تصادف ایلکده ایدک . بوقاری صیغه لده «بقرای» «Caicus» اوواسی حقتده سوله دکرم بو اووا یو جوارلنده غلله قابل تطبیقدر . آجیق بارجه پارچه مزروع اراضی ؛ واسع مرعاز ؛

شوراده بالناسیه برشی سوله یو حکم . برغه اهالیندن اولوب اورادن رفائعه زه آلندیمز و عین زمانده قلاووناقی و طغیه سده ا ایا ایدن سوروی مصردن هنر عود ایتدی . صرموق «اولور» حناره شیده سنده عسکر اولرق بولش ، بدالحرب مصره سوق اولمشدی . یو سوله حریفک برفنک ، صوبله یو کمر برانکیز حقتده هیچ دده سنانه حسیات ایلله یو چکنه قناعت ایتیم ؛ حالوکه : بوقناعتده پک زیاده ایا کیدیمز آکلام . بو مراد تورک آکلیور ایدی : که : اچنده بولندیم قالیون جخانه سی آتش آلرق حوایه اوچنجه کندلیسی و رفقا سندن دها برقاچ کیشی بر انکیز فلکسی طرفدن کوردن آیلشدر . انکیزلر ورمشدر . معامله اغشار . حق یوچک وکیچک ورمشدر . ایا حقیقه بو آدمک صرتمده الا انکیز بحره افرادیه مخصوص بر کولمک بولنور و تورک ایلله غریب بر تضاد تشکیل ایدیوردی . بو آدم تورک و مصر دوناسانه مذسوب یاره ل عسکرله انکیزلر و فرانسزلر طرفدن حسن معامله ایلدیمز کوردیمز . خرستیارلر عام قسمده «صارلی و یارلار تورک» حقتده بو قدر حسن نظر و فکر صاحی اوله ییسه بدیلر له بولک ایلکلر وجود بولوردی .

«قرق آعاج» کیز دیگر زمان بولک بر مشغولیت ، اخذوا طصحنه اورتاننده بولنق . مهم بر بنار زمان ایدی . کیزیکیز بولر ، شیمدی حوله لری ایلدریش اوزون دوه قنارلرله دولو ایدی . ایلدیکز خا نک اولیسنده بیاض رنگده ، لطیف منظره ل باموق بالیلری کوردیوردی . بر طائر . ارمی صرافلر ، سسارلر تورک و روم کولیلرله مناقشه ، بازارلده ایدیلر . اوزون ، اندامی لیکلر ، لطیف قومورلر اولیده بولغله لکه قارشی هیچ خوش ، خوف حس ایتدن ولاشیورلری .

«قرق آعاج» خلی بولک برقصه ایلده نفوس برغه نکلکدن آزد و نعلنی قدری رومدر . قصبه ده باموق نجاریله مشغل خلی زکین ، معتبر روم عا لهری وارد . مع مانقه روم اختلال بولرکده چوغک ایتی بوزمش ، برفاقری آملره ، یونانسانه صاوشمشدر . روم مزارک پک منتظم خانه سته کیندیک زمان ایک کچ اوغله تصادف ایتیم ؛ که : اکیسده «اوالی» روم مکتب کپرتده تحصیل ایشلردی . مکمل فرانسرجه و پک ای ایتالیانه بیلیورلری . علم و ادبانه واقف ایدیلر . بو کیملرک کتابلری قاریشدر بر ایکن آرا سنده انکیز عربی دینمندن «جون - بیان» لدمشور Pilgrim's Progress نام اثریک ترجه سی کوردنک متعجب

ایلده مشهورد . بوالا بچیر کی قوطوره برلشدر بایر وکلینی مقداره خارجه سوق اولور .

قرق آعاج یانک رنک دها زیاده بیاضه مائلدر ، جوار باموق قنارلرله مسیور اولدیندن ؛ اکثریا باله بو رایحه محسوس اولور .

[۲] (کیز) ک شلیجه آجیق بو ایک شیمی

وارد . (آوینون) اوکنده (رون) نهریک وضیتی کی کیز جانیده مغیسا اوکنده ایک قوله آریلیر . آجیق کیزک قواری بکدن کیندن دوا فله مسافه ایل ایلشدن . آوروپا سیلرک بولری ایکری اکی نهر عاقلری تورلرک برعادتدن منتمل یا کلبانی نتیجه سی دن . تورک بو نهرک خلاف قواری آری آری ناملرله یاد ایلدر . حتی بوکاده قناعت ایته بوب عین میرانک خلاف بخلردن مرورنده اسمی دکیمز . بو حاله هم باقر جای ، هم ده (کیز) وادینسده تصادف ایتیم .

مسافر اوطه لری واردی . آلت قانده کی اوطه لری
قسم اعظمی ائمه تجار به حصه ایدشدی . ایکسی
قهوه جیلر ، بریده برساتجی ازنی طرفدن اشغال
اویوردی .

یوقاری قانده اوتوز قدم وسعتده انانی اوطه به
برلندم . برنجی خدنجی مقروشدن کمالا عاری
اولان اوطه سوپوردی ؛ سدره بر صیان مندر
پایدی . آقسام طعماسی ایتدک ، چوبولمرنی
توزکر بردک . آونی ک اورتانسنده کی کوشک بر جوق
توزکر طرفدن اشغال ایدشدی . واورادن وقت
وقت کورولنیل قهقهه لر کلوردی . ترجمان اوراده
بر مداح بولندینی سوله دی . بزده کیدوب واسع
سامین دادره سنه داخل اولدی . توزکر بزی پک
نازکانه قبول ایتدیلر . اوکده اوطولران هر کول
کی بر دوهی مداحی کورده ییکلکم ایچین برنی
دکشدیردی . بیاض صفالی بر نورک دها اوتبه
چیکیدی . بو منظره شرفده سیاحم اشناسنده مصادف
اولدولر کله شایان دشت اولانلارندن ایدی . اوزون
رزمان کجه لونی کچیرمیلدک ایچین توزکر بومدارلرک
تغافلری به مصالیرنه عرض احتیاجدن اوراسنه
اولمازلردی . اختیار چهره لر ، سوری کلاه بری
کیرل صاری مندیل ايله مستور ، یته صاری وکیرلی
پیشی اولان اوفاق نلک مداح بری نورک داغیلرلرک
اورتاسنده بر آتایی صندلیه سی کی آلتی وکوجوک
کورنیوردی . سامین دادره سی هسی عین وضعی
حافظه داغلی زبیکر ، دوه جیلر ، مغنیایلیر ،
وهر صفدن آتاملو توزکرلی ايله تشکیل ایتدیلر .
بونلرک هسینک بلنده هیچ آبرامادافری سلاقلاری ،
پاناغانلری ، پشتولری واردی . نورکک چهره سی ،
حتی اکلتجه وکیف زمانده ییله هر هانکی سکیت
وخوشه یقین وقاری حافظه ایدر . حکایه ک جوق
تحف برلنده اکثریا بیه اعتدالی ، کنیش برتسم
اراشمیه ک کتفا اولور . اوتده کنیش حوض
اوزنده بوسکوب دوکول کنیش صوفارسی
فرک نوری آلتنده بیرل بیرل بارلاور ، پک خوش
بر آهنگ تشکیل ایدیلوردی . مانی مباده آلتین
بلدیرلر ایشلایدوردی ؛ یقینه اوزون بیاض بر
مناره هسینک مانی دریندکیرنه دلدشی ، زروسته
یازین هلاک پارانیسی فرق ایلویوردی .

آوآندنی چوجوقلمده شرق شمشه دار
عیطنده یاشانان بیک بر کیجه حکایه لرنی درخاطر
ایله دم ...

مداح نهایت بوکیجه نلک مضحک وظیفه سی
پنیردیک زمان هر طرفدن بوزوق یاره لر یاغمه
باشلادی .

مغنیاده بش کون افانله کورولماسی لازم شیلری
ممکن صیه کوردم . بوقصه اون سکز مسجیدن
باشقه ایکی قطعه ده عثمانی پادشاهلری طرفدن بنا
ایدلش جسم جامی حاوی دره ک : بونلر استانبولک
بووک جامه لرله مسابقه ایدمیلیر . ازبیرک جامه لرده
بو شهرده کی بنا کی اوفاق نلکدی . بن اوله

توزکیاده بو درجه مکمل بنا کورمه من اولدیمدن
بو مغنیاسه جامه لری بنم جدأ حیرتی جلب ایتدی .
ایته نلک ملز معمارسی ، بز اوروپا لیرک اوصولرندن
اوزاق وسعت خفته کی فکرلرله معیار کی
کورنیورسده کنیدنه مخصوص اطافلردن عاری
دکدی . برجوق کوچوک تجرله لر صرت اولان
پوکک ، نین دوارلر عوملیته بر نصف دایره ايله
نهایت بولیوردی . خصوصیه ده لیلر ، وقایلرک ايله
لطیف ایدی ؛ ایکی طرفلنده کی معطر چنار و سرو
آغاجلری بولطافلری قات قات تزید ایدیلوردی .
صوکره صنت بدیه معماریک آک شاعرانه ، آک
ظریف اثری عد اولغه سزا نازین ، بلند مناره لر
کلایوردی ... بونلر اوقدر نازین ایدی که معطر
وسرین روزکانه اهتراز ایتدکلی حس اولمه ییلیر
کیددی . اوقدر بلند ایدی که نظر حری اسطوانه
انامیه تا سهارک اعترقه سوق ایدیلوردی .

بزم انکلتزه ده کی ظریف نازین کایسا قولهر
نورک مناره لرک یاننده پک خطمال شیلر قالیر .
جامه لرده ومدرسه لرده بعض پک ظریف ،
قیمتدار رنگی جاملر واردی . مدرسه ده بزموقت
ایدن الای قدر طلبه ک هسی صوکره درجه نازک
وملنت کوروندیلر . بنی آک زیاده ممنون ایدن جهت
هسینک پک زیاده آکلمغه ، اوکرنگه مراقلی
واستعداد طیبی صاحبی کورونولردی . هر
شیخه ، هله انکلتزه و فرانسه عالم متصل سوارلر
صوریوردی : انکلتزه اهلایستک هسی کلیردی
پاشا یولورکی ؛ فرانسزلر نعل آداملری ... الخ
نزا کت فرق الماده لرنی بوسوالرله جواب ویرمه
عیور ایتدی . بکا اوقودقاری بوتون دینی کتابلری
کوستردیلر ، ایضاح ایتدیلر . بر خواجه افندیک
اوطه سنده خیل اوطولردی ؛ لطرافده کی مسافرلی
طلبه وخواجه رمضان اولماسی مناسبیله قهوه
وچوقر اکرام ایدمه لرندن دولانی پک متأسف
کورنیوردی . پک اوزون بر زیارتند صوکره
عودت ایدرکن کوردیکم نزا کت ومحبندن صوکره
درجه مشکر ومتعبر بولویوردم .

بر کون مغنیاسه سواققلرله کررکن غریب بر
لوله دویدم ؛ اوکده بر صیان مکنتی واردی .
حان قاپیدن کیردم . برکسی اوززنده شیل صارقلی
خواجه اوشلوربو ، آئنده توج بر صریق طویوردی .
اوتوز قدر کوچوک چوچوق اطرافنده بر حوض
دولیمی قورمه لرکی قولا ق باطلادچی سارله
باغیشور ؛ کوپا اوقوبورلردی . خواجه افندیک
کورولنی اچنده کیمک دوغرو ، کیکتیا کلکیش
اوقودینی تقریب ایدمه ییله سی غیرممکن کورنیورسده
آرا صره اوزون صریق چوچولردن برنیک قافاسنه
شدله ایدیلوردی . او زمان چوچولک صداسی
بوسوتون بوکلنده ک شرطانی انظارندن بری کتانه ،
دیگری خواجه افندیکن شیل صارینه منعطف
اولدنی حاله درسته دوانی کوروبده کولمه ک
ممکن دکدی .

معافیله مغنیاده آرا صره ناخوش منظره اورد
راست کادم . مثلا برکون پیشل بر سناجک اطرافه
طویلتش بر جوق داغلی زبیکره تصادف ایتدکم ،
سلاح معارضه بکزیورلردی . ایکی ساعت صوکره
چناق قلعه ساخنن عودت ایتدکه اولان بوقرقدن
بر کیشید جارشیده غوغا ایتدکی بر چوبوخی بر
آئده حدتله ک قتل ایتسه شاهد اولدم . اندک
پاناغانک اوقدر سریع وخفیف بر جرکله اویله
مدھش بر کایزه حاصل ایددیکنه ایتانیدلر قایل
دکدی . زوالی چوبوخی بونی اوجغه آر قالمش
اولدنی حاله دوشرکن اطرافده کی توزکر حان
زبیکر قاقالوب صیفیجه باغلاشلردی .

یته او آقسام مؤثر برحاله دها تصادف ایتدم .
زبیکردن بری اوطولروب چوبوخی ایچمه ک مشغول
ایکن کده کی پشتو آتش آخش ، کسه کورلله خیل
قاصیغه صایلافتدی ، مجروحی آرقداشلردن برقای
بن بولندیم خاتمه اقامت ایدن بر خرستیان دوقور
شارالاننه کتیردیلر . چوقدن بری تعیزات خیل
کولامسنه اوغرا دیم و جری اشنالغندن قورنیامدیم
بو طاقی صوفرنکی اعتدال دمله یارده اچدی .
زوالی توزک اضطرابندن بغیرتاجی صیاده صیقوب
قاریشدرمه باشلادی . نهایت قورشونی قولاچه
چیفارمه یاجنی کورنجه مجروحه علته کیته سی و بو
کیجه راجحه پاناسی سوله دی ، شیدی بودوقور
بوزوندینی بر مرهم یایاجنی بوونی یارایه تطبیق
ایدهرک یارین قورشونی چیفاراجنی وعد ایتدی .
بیلیم نلر قاریشدرمه ک ملوث . بر معجون وجوده
کتیردی . لکن ایته بوراده بو خشین توزکرک
کوستردکری صبر ونحمل بنی صوکره درجه متعیر
ایتدی : شارالانان اوج غروش (یعنی بر شیلین
قدر برمیغ) آلامدغه مجروحه مرهمی تسلیم ایتدوردی .
مجروحک یاره سی بودی . آرقداش لرکده آتقیق
بر قاچ یاره سی واردی . زبیکر یارین بیکشیلری
کوروب یاره سی مطلقا تأدی ایده چکری کی کسه ایدیلر .
لردی . شارالانان ایسه بونلر بر صاعک ییله قرده
ویرمه بودی . اضطراب اچمه د ایکلیدن مجروح ،
تفسحه دردینه عاجل بر شفا عد ایتدیک قیمتدار
علاجی برمرجستز «کاره ک آئنده کورور» مع اتأسف
مالک اولمایوردی . اکر بو وحشی قیافتی داغیلر
آوآند اوقودقورک بوغانی کسه ایدیلر ، دوغریسی
قاپا مسرور اولمچدم ؛ لکن بولر بر حرمتده
بولمادقن باشقه استرحاملرکده ذره قدر ناآرامه دیک
کورنجه زوالی مجروح بلندن هر شیشیدن قیمتی
اولان پاناغانی چیقاردی ، رهن اولدق شارالانان
تسلیم ایلدی .

صوکره دن سنور دوقوره (بو حریف اسلا
ایتانلای ایدی) نورکدرک حدتله چکندن نصل
فورقادینی صوردم :

— اوخ ، دیدی ، نه فورقام ؛ بن « حکم
باشی » م . متسلیم ییله بن باقام . توزکر بفسز
ایده منلر . حکم باشی نه ایسترسه یایار

غلی غلی درگاهمه آغلادی ؛
میونلرجه فهرمانی عرشکه
قربان ایندک ، امید ایله یولادی ،
یوقی بر نور هزارلک مالمشه ؟
آک قیتمی لرلویز ، نه آچی ،
قلبدن قیوب قیوب قیوب کیتدی
بو اقتراض بولمده ، سن آچی ،
ای آلهم ، ایجه بری دربار ،
بر ولسنر آسیر ایجه بری سن ،
بی کنهالر حرمته یاری ؛
صوک یله بری بنجدر دوشمنده
لایق ایله رحمتک یاری .
۳۳۴ تشریح اول

شکوه نهان

تاریخ

فرانسه و تورکیه

فرانسه فراتی برنجی فرانسوا « پاری » ده
مغلوب اولهراق اسیردوشدکن وخرستیانملیکلرنیک
معاونتدن امید کسیدکن صوکره قانونی سلطان
سلطان النجا اغمشدر . فرانسواک بو حرکتی
فرانسه و تورکیه رسی مناحیات دورمستک باشلانجی
اولمشدر . فرانسه ، بوندق ، سیاست اسفاده ایندیکی
کی اقتصاداً دخی استفاده اغمشدر . بو ایکی دولو
مناسباتک تقویه وانکشافمدار اولنی اوزره ، تورکیه
مهم بر عامل اولمشدر . فرانسه سفیرلی و قونسولو
سفرلی ، باب عالی و حکومت داویرله ، ترجمانلر
معرفیه صراملری افاده ایتمک مجبور اولورلرایدی .
بو مجبورت ، تورکیهده ترجمانلق وظیفه سنی احداث
ایتمک سبب اولمشدر .

فرانسهک شرق تجارتنه بیوک تراجیت ویرمکه
باشلایان اوز درنجی لوییک ناظرلرندن مشهور
قولبرک زامنه قدر ، (قولبره ۱۶۱۹ - ۱۶۸۳
باشامشدر) فرانسهک استانبول سفارتخانه تئسید
منستقله ترجمانلرک اکثریتی هزار رومله تشکیق
ایدر ایدی [۱] . فقط ، اجنبی ترجمانلرندن متعون
اولیان قولبره ، برطرفدن فرانسه تبعه سندن تم جان
تقدیرمک ، دیگر طرفدن شرفک علوم وقوتی
تقدیر قادر بر زمره علیه احضار ایتمک ایندیکیکن
۹ - ۱۰ باشنده فرانسه چوقوقرنیک استانبول
وازمیر قاتولیک میسیونرلی نزدیکندلیسی ایچون
۱۶۷۰ ده ، فرانسه قرالدن بر امرنامه استحصا
اغمشدر . شرقه کوندیلن چوقوقرله استانبولده
« دل اوغلان » دیرلر ایدی . فرانسه ۱۷۰۰ تاریخنه

Une ambassade française en l'Orient, sous Louis XV, par Albert Vandal
صحنه ۲۰

مارغالاردن صیران دونوق بر نور ایچنده
یارادانک حضورنده سجده و واردم ؛
« تا کریم ! بزی اوتاندیرمه . » دیه یالواردم ؛
دعا ایندم کولکدهک مراد ایچینده .
قاچ کیجهدر رؤیالم ، سزکه دولو ؛
قلیم آبر بر حسرتک یانغیلرندن .
قاچ زامندر بینه دشمن آقینلرندن
جبهه مژه اوغرامادی پوستنک یولو .
ای آتسمز یاورولرم ، آکی ساجلی نیمه ؛
اگر صیق ، صیق یازامازسمه اوزوله بکر ؛
اطرافده چاققائیرکن بو قانی ده کیز
قلیچ قدر مونس ده کیل آمده فلم ...

فی صبا

آفریده

اودامه سرهدیکک منکشه لک
قورویوب صارادی کلهدن هنوز .
کوکسی دوله دوران هر نغمه اینق ؛
آغلیور ایچنده بر صارادان یوز .

افقده اوریمن خزان افشای
حسرتله آزارم یولارگنده آذر ؛
بیتیمور سوکلم بو عرک غمی
یاشارکن بر اولو قادر املسز .

بر آری کیجه بی خاطر لامازکن ،
بو هجران ایندی بر غیرطیناکی .
داها دون بو موسم طانی بر یازکن
بوکولک ماتمی اوکسوز اییی ؟

بر صاری کچی هر دم قولنده
صولوغک او مسعود کونلر نه اوزاق ؛
بر اوزون چول وارک شیمیدی یولده
حسرتله یوروم یاسه دالاراق ..

دولیور بر شیشه سندن بوش قالان ؛
ای اوزاق سوکیله یه نه کل ارتق .
اوزولوب آغلادم هر کون آرقه کن
کوزلرم یوللرده ، امیم قیریق ..

احسان مقبل

صوک دغا

سسز ، قارا کیجه لرده آلهم ،
نور ایستین سندن خسته بر آهم ؛
بیللر وارک بکله یوز بر امید
آسمان قدرکندن بو نهید

وطن ایچین .. آلدیز کولک لده
آدل دولو بر شغاعت بکادی ؛
ندمانی آیینز هب برده ؛
منایه لرده نیازلر ایچدی .

ینه بو نوع اشعاصدن (میلان) لی بر دیگر
دوقور ایله اوطور یوزدمه یوقاریکی معهود
یانزه تقرب ایندی . مجروح زیبک صوکره درجه
اضطراب چکیمکه باشلاش اولدیندن حرفه یکی
باشدن خبر کوندیرمه ، اگر قورشوی شیمیدی
چهارمعه موق اولورسه یازین بکری غروش ویره چکی
بیله برمشدی . بونک اوزرینه شارالانان یانغدی
وکندن سندن دها ماهرجه عد ایندیکی (میلان) لی
دوقورله مشاوره کلهشدی . میلانی طرفدن قورشون
اخراج اولدینی تقدیره اجرئی تقسیم ایده جکلی
وعد ایپوردی . میلانی دیوردی که :

— بکری غروشکی ؛ یک آرز ...
لکن مادامک : بکری غروش عرض ایشاردی ؛
آلبت دها فضله ویرمکه راضی اوله جفلدی .
احمال اوتوز ، حتی فرق غرش آلمی ممکندی .
آله یله امید ایتمکده نه مانع واردی . شارالانان
تسلیم آغابه مراجعته یاره ی زیسارک بیکیاشیندن
قوبارانا ییلردی !

بونک اوزرینه ایکی ماهر دوقور (۱) مجروحک
یاشنه شتاب ایندیله . لکن عودت ایندکری زمان
قورشونک بینه چهارلماش اولدینی آوکرندم . شو
قدر وارک : یارمک اوزرینه بر مرهم دها قولش
ولوروشونک یازین علی الصبح اخراجی تقرر اغمشدی .
دوقورلر قورشون خسته ک آینه تسلیم ایندیله آله
غروش الایق ایدیلر .

• بو چاقینلره عائد حکایه می ترسلیت ویرنجی
جمله ایله پیتره ک : حریفلر ذواللی زیبکدن آله
غروشوی چاروب تقسیمه موقی اوله مادیلر . مجروح
کیجه صباحه قدر آجیندن بر طرفدن برطرفه قورانه
قیورانه قورشون یارمک اغریه کتیرمش ، رفیقلرندن
بری ده فهوم جیدن تدارک ایندیکی ماشا ایله بونی
یارادن چکوب آلمشدی ؛ یاپلان مقاوله نظرآ
دوقورلرک قورشون آله یله چفاروب مجروحه تسلیم
ایتملری ایجاب ایندیکندن نورکار یک حق اولدی
یولره یش یاره یله ویرمکن استنکاف ایندیله .
اینی شارالاناک تورکله « یالانچی کوبکلر ! »
دیه سوکوب صایدقربی و یونلرک صراحت ، انسانته
لایق اولمادق لردن کال حرارتله بحث ایلمه لری
کورمک هم مضحک ، هم عبرت آمیز ایدی !

ناقلی

علی رضا سیفی

شعر

سیرده مکتوب

شیمیدی هنوز اوزاقرده شفق سوکوبور ...
بیله یزره باقدمه هب یاد ایندم سیزی ؛
ندن آتیه دوشوندیکه خیالکزی
تا قلبه بر غریبک کلوب چوکوبور ؟